

s. Katarzyna Jingzhen Wu

Warunkowy czy bezwarunkowy charakter przebaczenia Bożego i ludzkiego w Nowym Testamencie, praca doktorska

Streszczenie

Praca podejmuje kwestię warunkowości przebaczenia, odpuszczenia grzechów ze strony Boga, Chrystusa i człowieka. Przeanalizowane zostały wszystkie teksty Nowego Testamentu, w których pojęcie przebaczenia zostało wyrażone przy pomocy terminów ἀφίημι, ἄφεσις, πάρεσις, χαρίζομαι i ἀπολύω. Znaczenie tych terminów w literaturze pozabiblijnej i biblijnej zostało omówione w rozdziale pierwszym. Kolejnych pięć rozdziałów wypełnia analiza tekstów zawierających te terminy. Rozdział drugi zajmuje się tekstami, w których grzechy nie są odpuszczone na zawsze albo czasowo (Mt 12,31–32 || Mk 3,28–30 || Łk 12,10; J 20,23; 2 Kor 2,5–11), co pokazuje dobitnie warunkowość przebaczenia. W rozdziale trzecim zanalizowane są teksty, w których przebaczenie uzależnione jest od nawrócenia i przyjęcia chrztu w nauczaniu Jana Chrzciciela (Mk 1,4 || Łk 3,3), Jezusa (Mk 4,12; Mt 18,21–22 || Łk 17,3–4; Łk 24,47) oraz Piotra (Dz 2,38; 5,31; 8,22) i Pawła (Kol 2,13). Rozdział czwarty przedstawia teksty, w których przebaczenie jest uwarunkowane uprzednim przebaczeniem innym ludziom (Mt 6,12 || Łk 11,4 || Mk 11,25–26); Łk 6,37; Mt 18,23–35; Ef 4,32 || Kol 3,13). Rozdział piąty zawiera teksty, według których przebaczenie jest uwarunkowane innymi aktami człowieka – wiarą (Mt 9,1–8 || Mk 2,1–12 || Łk 5,17–26) oraz modlitwą, namaszczeniem olejem i wyznaniem grzechów (Jk 5,15; 1 J 1,9). Teksty te ukazują wyraźnie, że odpuszczenie grzechów jest uzależnione od postawy winowajcy. W rozdziale szóstym teksty mają charakter ogólny, nie wymieniają żadnych warunków przebaczenia (Łk 23,34; 1,77; Mt 26,28; Ef 1,7 || Kol 1,14; Hbr 9,22; 10,18; 1 J 2,12). Jednak najbliższy kontekst i pozostałe teksty nie pozwalają i tu rozumieć przebaczenia w sposób absolutny, bezwarunkowy.

Analizy tekstów Nowego Testamentu dotyczących przebaczenia prowadzą do wniosku, że odpuszczenie grzechów ze strony Boga i Chrystusa wypływa z miłosierdzia i jest uprzedzające, darmowe i skuteczne. Dokonało się ostatecznie przez śmierć Chrystusa na krzyżu rozumianą jako ofiara prześlągalna za grzechy ludzi. Bóg i Chrystus uczynili wszystko, aby uwolnić człowieka od grzechu i jego następstw i są zawsze gotowi mu przebaczyć. Grzesznik musi się jednak na przebaczenie Boże i ludzkie otworzyć, uznać swoją winę i skierować w stronę dobra. Przebaczenie jest zatem uwarunkowane postawą człowieka. Może skorzystać z niego przez wiarę, nawrócenie, przebaczenie innym, przyjęcie sakramentów chrztu, pojedna-

nia i namaszczenia chorych. W przeciwnym razie łaska odpuszczenia grzechów nie zadziała w nim. Przebaczenie swoim winowajcom ze strony człowieka powinno się wzorować na przebaczeniu Boga i Chrystusa. Trzeba być gotowym przebaczyć każdemu, ale przebaczenie to osiągnie swój skutek, gdy druga strona się na nie otworzy. Takie rozumienie przebaczenia wynika z tekstów Nowego Testamentu. Jest ono potwierdzone w liturgii, nauczaniu Kościoła i myśli teologicznej, czego przykładem są pisma papieża Franciszka i kard. Waltera Kaspera.

s. Katarzyna Wu